

Sygn. akt IV Ppm 75/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 czerwca 2017r.

Sąd Rejonowy w Jeleniej Górze Wydział IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Marta Ładzińska

Protokolant: Agnieszka Łakomiak

po rozpoznaniu w dniu 28 czerwca 2017r. w Jeleniej Górze

sprawy z powództwa **Zakładów (...) S.A. w J.**

przeciwko **J. G.**

o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego

I. pozbawia w całości wykonalności poczynając od dnia 05 listopada 2015 roku, tytuł wykonawczy w postaci ugody z dnia 07 listopada 1997 roku zawartej przed Sądem Rejonowym w Jeleniej Górze w sprawie sygn. akt IV P 63/96, której nadano klauzulę wykonalności postanowieniem tutejszego Sądu z dnia 21 września 2015 roku,

II. zasądza od pozwanego J. G. na rzecz strony powodowej Zakładów (...) S.A. w J. kwotę 446,30 zł tytułem zwrotu kosztów sądowych,

III. zasądza od pozwanego na rzecz strony powodowej kwotę 467 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt IV Ppm 75/16

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 19.10.2015 r. strona powodowa Zakłady (...) S.A. w J. wniosła przeciwko J. G. o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego – ugody zawartej przed tutejszym Sądem dnia 17.11.1997 r. w sprawie IV P 63/96, zaopatrzonej w klauzulę wykonalności postanowieniem Sądu Rejonowego w Jeleniej Górze z dnia 21.09.2015 r. Wniosła nadto o zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kosztów postępowania w tym kosztów zastępstwa adwokackiego wg norm przepisanych.

Ponadto złożył wniosek o zabezpieczenie powództwa poprzez zawieszenie postępowania egzekucyjnego w sprawie KMP 26/15 prowadzonego przez Komornika przy Sadzie Rejonowym w Jeleniej Górze R. W..

W uzasadnieniu wskazał, że strony 07.11.1997 r. zawarły przed tutejszym Sądem ugodę, na mocy której strona powodowa zobowiązała się do wypłacania pozwanemu renty uzupełniającej w kwocie 210 zł miesięcznie. Strony ustaliły jednocześnie, że wypłata renty uzupełniającej zostanie wstrzymana z chwilą podjęcia przez J. G. pracy zarobkowej lub uzyskiwania innych dochodów, a także w razie utraty prawa do świadczeń rentowych z tytułu wypadku przy pracy, o których to okolicznościach pozwany zobowiązał się niezwłocznie powiadomić stronę powodową.

Zgodnie z ugodą, w momencie spełnienia warunku, przestaje ona wiązać strony.

Po zawarciu ugody strona powodowa uzyskała informację, że pozwany ze względu na poprawę zdrowia nie jest już całkowicie niezdolny do pracy, co potwierdza decyzja ZUS o przyznaniu pozwanemu renty w wysokości 765,50 zł, a więc renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy.

W ocenie strony powodowej pozwany nie miał przeciwwskazań do podjęcia pracy i w związku z tym strona powodowa składała mu oferty zatrudnienia, których pozwany nie przyjmował.

W efekcie strona powodowa złożyła oświadczenie o wygaśnięciu ugody. W ocenie strony powodowej nieuzasadniona odmowa podjęcia pracy przez pozwanego pozwala na zmniejszenie świadczenia o kwotę, jaką uzyskiwałby on w wyniku pracy. Poszkodowany jest przy tym obowiązany wykorzystywać zachowaną zdolność do zarabkowania.

Pozwany uzyskał klauzulę wykonalności i skierował sprawę na drogę postępowania egzekucyjnego.

W odpowiedzi na pozew pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od strony powodowej na rzecz pozwanego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego wg norm przepisanych.

Pozwany zarzucił, że od dnia zawarcia ugody nie podjął żadnej pracy zarobkowej i nie uzyskuje dochodów, jak również nie utracił prawa do świadczeń rentowych. Wskazał, że istnieją przeciwwskazania do podjęcia przez niego pracy, albowiem został zaliczony do III grupy inwalidów i istnieją przeciwwskazania do zatrudnienia do prac wymagających sprawności obu kończyn górnych.

Pozwany zarzucił nadto, że składanie ofert pracy nie jest tożsame z podjęciem przez pozwanego pracy. Pozwany obawia się, że niedługo po podjęciu pracy u strony powodowej, zostałby zwolniony.

Pozwany podał, że utrzymuje się z renty wyrównawczej oraz ze świadczeń z ZUS.

W toku postępowania strony podtrzymały swoje dotychczasowe stanowiska.

Postanowieniem z dnia 25.07.2016 r. oddalono wniosek o zabezpieczenie postępowania.

Zażalenia na niniejsze postanowienie zostało postanowieniem z dnia 22.08.2016 r. odrzucone (k. 92).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny istotny dla rozstrzygnięcia:

J. G. był zatrudniony od 5.10.1994 r. w Zakładach (...) S.A. w J. na stanowisku pracownika produkcji (aparatury produkcji) za wynagrodzeniem 435,13 zł brutto, co stanowiło wówczas minimalne wynagrodzenie krajowe.

W dniu 22.03.1995 r. J. G. uległ wypadkowi przy pracy.

(**dowód** : bezsporne, a nadto: dokumenty zawarte w aktach tut. Sądu IV P 63/96)

W dniu 17.11.1997 r. J. G. i Zakłady (...) S.A. w J. zawarły przed tutejszym Sądem w sprawie sygn. akt IV P 63/96 ugode, na mocy której strona powodowa zobowiązała się do wypłacania pozwanemu renty uzupełniającej w kwocie 210 zł miesięcznie. Strony ustaliły jednocześnie, że wypłata renty uzupełniającej zostanie wstrzymana z chwilą podjęcia przez J. G. pracy zarobkowej lub uzyskiwania innych dochodów, a także w razie utraty prawa do świadczeń rentowych z tytułu wypadku przy pracy, o których to okolicznościach pozwany zobowiązał się niezwłocznie powiadomić stronę powodową.

Strony po podpisaniu umowy nie zmieniały nigdy w żadnej formie jej warunków.

Uгода została zaopatrzona w klauzulę wykonalności postanowieniem Sądu Rejonowego w Jeleniej Górze z dnia 17.08.2015 r., a następnie – po sprostowaniu – z dnia 21.09.2015 r.

(**dowód:** bezsporne, a nadto: ugoda z dnia 17.11.1997 r. w sprawie IV P 63/96, k – 12-13, przesłuchanie przedstawiciela strony powodowej, k – 151v-152, przesłuchanie pozwanego, k – 152-152v)

Pismem z dnia 12.02.2010 r. strona powodowa zwróciła się do pozwanego o dostarczenie historii choroby, aktualnego stanu zdrowia, aktualnego orzeczenia dot. przyznanej renty i aktualnego orzeczenia dot. przeciwwskazań do wykonywania pracy i poinformowała powoda, że rozważa zlecenie mu prac na terenie firmy.

Pismem z dnia 08.03.2010 r. strona powodowa wyjaśniła powodowi motywy pisma z dnia 12.02.2010 r.

Pismem z dnia 2.12.2014 r. strona powodowa poinformowała pozwanego o zaprzestaniu wypłacania renty w kwocie 210 zł, wynikającej z ugody z dnia 7.11.1997 r.

(**dowód:** pismo z dnia 02.12.2014 r., k – 16)

J. G. skierował sprawę na drogę postępowania egzekucyjnego.

(**dowód:** zawiadomienie o wszczęciu postępowania egzekucyjnego, k – 17)

Orzeczeniem z dnia 23.11.1995 r. J. G. został zaliczony do III grupy inwalidów z ogólnego stanu zdrowia z związku z wypadkiem przy pracy. W orzeczeniu wskazano, że u J. G. istnieją przeciwwskazania do zatrudnienia do prac wymagających sprawności obu kończyn górnych.

(**dowód** : wypis z treści orzeczenia, k – 40-40v)

Przynajmniej od października 2015 r. pozwany jest częściowo niezdolny do pracy.

Decyzją ZUS z dnia 13.03.2015 r. zwaloryzowano rentę J. G. i ustalono jej wysokość na kwotę 568,65 zł netto, tj. 810,16 brutto. Rentę w takiej wysokości pobierał od lipca do lutego 2016 r. W marcu 2016 r. renta wynosiła 972,41 zł netto, tj. 812,10 brutto plus jednorazowy dodatek w kwocie 400 zł, a od kwietnia 2016 r. – 570,41 zł netto, tj. 812,10 brutto.

(**dowód** : potwierdzenie wypłaty renty, k – 46, decyzja ZUS, k – 47-47v, informacja ZUS z dnia 3.08.2016 r., k - 88)

Pozwany obecnie nie pracuje. Zajmuje się hodowlą gołębi, z tytułu której uzyskuje średnio rocznie dochód od 500 do 5000 zł.

Mieszka z konkubiną i jest częściowo na jej utrzymaniu.

J. G. w 2001, 2002, 2003 r. nie składał zeznań podatkowych, a do organu podatkowego wpłynęła informacja o wysokości wypłaconej pozwanemu rencie, tj. PIT-40.

(**dowód** : zeznania świadka R. U., k - 52v, informacja Naczelnika Urzędu Skarbowego, k – 78 wraz z załącznikami k - 79 koperta)

Powiatowy Urząd Pracy w J. dysponował ofertami pracy dla osób na stanowisku pracownika produkcyjnego za wynagrodzeniem od 925 zł do 1.900 zł brutto.

(**dowód** : informacja PUP w J. z dnia 8.11.2016 r., k - 106)

Zakłady (...) S.A. w J. nie prowadzą obecnie działalności produkcyjnej.

(**dowód** : bezsporne, a nadto: przesłuchanie przedstawiciela strony powodowej, k – 151v-152)

Zakłady (...) S.A. w J. składały pozwanemu propozycję zatrudnienia na stanowisku pracownika porządkowego z minimalnym krajowym wynagrodzeniem. Pozwany nie przyjął propozycji zatrudnienia, obawiając się zwolnienia.

(**dowód** : bezsporne, a nadto: przesłuchanie przedstawiciela strony powodowej, k – 151v-152, przesłuchanie pozwanego, k – 152-152v)

J. G. obecnie ma niesprawną prawą rękę – brak pełnego zginania, prostowania, wykonywania ruchów odwracania i nawracania. Ma mrowienie i drętwienie ręki. Utrzymuje się zanik mięśnia dwugłowego.

Pozwany jest nadal trwale częściowo niezdolny do pracy w związku z wypadkiem przy pracy. Przeciwwskazana jest dla niego praca wymagająca precyzyjnych ruchów, w narażeniu na drgania mechaniczne o działaniu miejscowym, praca na stanowisku wymagającym wykonywania jednocześnie czynności oburącz, praca na akord oraz praca długotrwale obciążająca prawą kończynę.

J. G. codziennie się rehabilituje.

(**dowód** : opinia biegłej z zakresu medycyny pracy, k – 132- 132v, przesłuchanie pozwanego, k – 152-152v)

Minimalna płaca wynosiła w 2015 r. 1.750 zł brutto, w 2016 r. – 1.850 zł brutto, a w 2017 r. – 2.000 zł brutto.

(**fakt powszechnie znany**, niewymagający przeprowadzenia dowodu)

Ustalając stan faktyczny Sąd oparł się na bezspornych dowodach z dokumentów, tj. z dokumentów zawartych w aktach IV P 63/96, z informacji ZUS, Urzędu Skarbowego i PUP. Dowody te nie były przez żadną ze stron kwestionowane. Sąd oparł się także na opinii biegłej z zakresu medycyny pracy, która również nie była przez żadną ze stron kwestionowana. Biegła wskazała w opinii zasadność zlecenia opinii ortopedzie, żadna ze stron nie złożyła jednak wniosku w tym zakresie. Sąd nie przeprowadzał postępowania dowodowego z urzędu mając na uwadze, że obie strony postępowania były reprezentowane przez zawodowych pełnomocników. Zgodnie z zasadą kontradiktoryjności na stronach ciąży obowiązek dowodzenia faktów, z których wywodzą dla siebie skutki prawne (art. 232 k.p.c.). Przepis art. 232 k.p.c. zgodnie z orzecznictwem „wyraża zasadę kontradiktoryjności, zgodnie z którą ciężar dowodu spoczywa na stronach postępowania cywilnego i to strony, a nie sąd, pozostają dysponentem toczącego się postępowania i one ponoszą odpowiedzialność za jego wynik” (tak: wyr. SN z 7.5.2008 r., II PK 307/07, L.; wyr. SN z 7.10.1998 r., II UKN 244/98, OSNAPiUS 1999, Nr 20, poz. 662). Oznacza to, że to strona ma obowiązek wyraźnego powołania konkretnego środka dowodowego dla wykazania podnoszonych przez siebie twierdzeń, uzasadniających żądanie. W związku ze zmianą treści art. 232 KPC dokonaną nowelizacją z 1996 r. sąd może obecnie dopuścić dowód niewskazany przez stronę, ale utracił kompetencje do zarządzenia odpowiedniego dochodzenia dla ustalenia koniecznych dowodów. Wynika to również ze zwolnienia sądu z obowiązku dążenia do wszechstronnego zbadania wszystkich okoliczności sprawy i do wyjaśnienia rzeczywistej treści stosunków faktycznych i prawnych (tak: A. Zieliński, Glosa do wyroku SN z 17.12.1996 r., I CKU 45/96, Pal. 1998, Nr 1–2, s. 208).

Sąd może dopuścić dowód niewskazany przez strony jedynie w szczególnych sytuacjach procesowych o wyjątkowym charakterze. Nie jest on bowiem co do zasady władny zastąpić własnym działaniem bezczynność strony (por: wyr. SN z 5.11.1997 r., III CKN 244/97, OSNC 1998, Nr 3, poz. 52; W. Broniewicz, Glosa do wyroku SN z 12.12.2000 r., V CKN 175/00, OSP 2001, Nr 7–8, poz. 116, s. 398). Działanie takie może znaleźć uzasadnienie w tych sytuacjach, w których ma to przeciwdziałać naruszeniu porządku prawnego, jak również wówczas, gdy obok interesu prywatnego występuje w sprawie interes publiczny, gdy zachodzi podejrzenie prowadzenia przez strony procesu fikcyjnego, gdy podmioty postępowania zachowują się sprzecznie z prawem oraz w sytuacji występowania w postępowaniu strony wyjątkowo nieporadnej, a więc kiedy przemawia za tym zapobieżenie uchybieniu zasadzie równości (równouprawnienia) stron (tak: wyr. SN z 30.1.2007 r. IV CSK 346/06, L.).

Pracowniczy charakter niniejszej sprawy nie nakładał na sąd obowiązku działania z urzędu, tym bardziej, że obie strony reprezentowane były przez zawodowych pełnomocników.

Sąd oddalił wniosek strony powodowej o zobowiązania pozwanego do złożenia całej dokumentacji medycznej od 1997 r., jako nieprzydatny w niniejszej sprawie. W postępowaniu sąd badał bowiem stan zdrowia, sprawność pozwanego i jego zdolność do pracy poczynając od października 2015 r. – w związku z treścią pozwu.

Sąd dał wiarę zeznaniom świadka R. U., albowiem były spójne z pozostałym materiałem dowodowym.

Sąd oparł się również na przesłuchaniu stron, albowiem strony zeznawały zgodnie w zakresie stanu faktycznego istotnego dla rozstrzygnięcia.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie i jako takie zostało uwzględnione w całości.

Podstawą żądania strony powodowej był przepis art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. stanowiący, że dłużnik może żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności, jeśli po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, na skutek którego zobowiązanie wygasło lub nie może być egzekwowane.

Tytułem egzekucyjnym w niniejszym postępowaniu była ugoda zawarta przed tutejszym sądem w dniu 17.11.1997 r. w sprawie IV P 63/96, zaopatrzona w klauzulę wykonalności postanowieniem Sądu Rejonowego w Jeleniej Górze z dnia 21.09.2015 r., na mocy której strona powodowa zobowiązała się do wypłacania pozwanemu renty uzupełniającej w kwocie 210 zł miesięcznie.

Strona powodowa wywodziła, że po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, na skutek którego zobowiązanie wygasło, albowiem pozwany „pracuje na czarno”, a nadto prowadzi hodowlę gołębi i uzyskuje z tego dochód. Ponadto strona powodowa podnosiła, że pozwany jest częściowo zdolny do pracy, a strona powodowa proponowała mu zatrudnienie, którego nie przyjmował.

Zgodnie z orzecznictwem i piśmiennictwem art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. stwarza podstawę do zwalczania tytułu egzekucyjnego na skutek zdarzeń takich jak m.in. spełnienie świadczenia lub spełnienie się warunku rozwiązującego.

W przedmiotowej sprawie strona powodowa powoływała się na okoliczność spełnienia warunku zawartego w ugodzie.

Zgodnie z ugodą strony ustaliły, że wypłata renty uzupełniającej zostanie wstrzymana z chwilą podjęcia przez J. G. pracy zarobkowej lub uzyskiwania innych dochodów, a także w razie utraty prawa do świadczeń rentowych z tytułu wypadku przy pracy, o których to okolicznościach pozwany zobowiązał się niezwłocznie powiadomić stronę powodową.

Na mocy przepisu art. 89 k.c. z zastrzeżeniem wyjątków w ustawie przewidzianych albo wynikających z właściwości czynności prawnej, powstanie lub ustanie skutków czynności prawnej można uzależnić od zdarzenia przyszłego i niepewnego (warunek). Taki charakter niewątpliwie miało uregulowanie zawarte w przedmiotowej ugodzie. Uzależniało bowiem wygaśnięcie uprawnienia do pobierania renty od podjęcia przez uprawnionego pracy zarobkowej, podjęcia zatrudnienia lub utraty prawa do świadczeń rentowych z tytułu wypadku przy pracy.

Przenosząc powyższe na grunt przedmiotowej sprawy uznać należy, że po pierwsze – ziszczył się warunek polegający na uzyskiwaniu przez pozwanego dochodu.

Pozwany przyznał, że hoduje gołębie i uzyskuje z tego tytułu dochód od 500 zł do 5000 zł rocznie. Ugoda nie ustanowiła wysokości dochodów, po których przekroczeniu pozwany utracił prawo do renty uzupełniającej. Takie rozwiązanie zawarte w ugodzie uznać należy za dopuszczalne, jeśli było zgodne z wolą stron, która ma decydujące znaczenie. Zawarcie w ugodzie warunku podlegało nadto ocenie sądu, przed którym zawierano ugodę, pod kątem zgodności z przepisami prawa i zasadami współżycia społecznego oraz czy nie zmierza do obejścia prawa (art. 223 § 2 k.p.c. w zw. z art. 203 § 4 k.p.c.). Zatwierdzenie przez Sąd ugody tej treści dodatkowo potwierdza jej dopuszczalność.

Sąd w niniejszym postępowaniu badał owo oświadczenie woli stron także w kontekście przepisu art. 65 k.c., zgodnie z którym oświadczenie woli należy tak tłumaczyć, jak tego wymagają ze względu na okoliczności, w których złożone zostało, zasady współżycia społecznego oraz ustalone zwyczaje, a w umowach należy raczej badać, jaki był zgodny zamiar stron i cel umowy, aniżeli opierać się na jej dosłownym brzmieniu.

Treść ugody jest jasna i nie budzi wątpliwości interpretacyjnych.

W orzecznictwie i literaturze panują jednak dwa odmienne poglądy dotyczące wykładni oświadczeń woli. Zgodnie z pierwszym z nich wykładni poddawane powinno być każde, także *prima facie* jednoznaczne i jasne, oświadczenie woli (por.: wyr. SN z 16.1.2013, II CSK 302/12, publ. L.). Wg drugiego - "artykuł 65 § 2 KC służy tłumaczeniu treści oświadczenia woli w sytuacji, gdy dosłowne brzmienie umowy pozostawia margines niepewności co do rzeczywistej woli stron" (tak: uzasadnienie post. SN z 7.1.1998 r. w sprawie III CKN 307/97, publ. OSNC 1998, Nr 9, poz. 135). Linię tę podtrzymał SN w wyr. z 12.11.2003 r. (sygn.. akt I PK 2/03, L.), stwierdzając, że wykładni (tłumaczeniu) oświadczeń woli podlegają tylko te sformułowania umowy, które są niejasne. Bez wątpienia natomiast nie można w drodze tłumaczenia umowy ustalić zupełnie odmiennego jej brzmienia. Podobne stanowisko wyrażone zostało w wyr. SN z 7.7.2005 (sygn. akt V CK 859/04, L.), w którym stwierdzono, że "potrzeba sięgania do art. 65 § 2 KC zachodzi jednak tylko wówczas, gdy brzmienie postanowień umowy jest na tyle niejednoznaczne, że usprawiedliwia możliwość dokonywania rozbieżnych interpretacji".

Sąd doszedł do przekonania, że choć ugoda jest sformułowana w sposób klarowny, jednak biorąc pod uwagę charakter renty uzupełniającej, przyjąć należy, że wolą stron było, aby wygaśnięcie obowiązku wypłacania renty uzupełniającej powodował jedynie taki dochód uzyskiwany przez pozwanego, który zsumowany z rentą wypłacaną przez ZUS był równy lub wyższy dochodowi, który hipotetycznie uzyskiwałby pozwany, gdyby nie uległ wypadkowi.

W takim wypadku ustalenie, że pozwany uzyskuje dochód z hodowli gołębi nie pozwalało na pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności.

W związku z powyższym Sąd badał dodatkowo podnoszoną przez stronę powodową okoliczność możliwości zarobkowania przez pozwanego.

Pozwany jest nadal trwale częściowo niezdolny do pracy w związku z przebyłym wypadkiem przy pracy, podczas gdy pierwotnie był całkowicie niezdolny do pracy. Przeciwwskazana jest praca wymagająca precyzyjnych ruchów, w narażeniu na drgania mechaniczne o działaniu miejscowym, praca na stanowisku wymagającym wykonywania jednocześnie czynności oburącz, praca na akord oraz praca długotrwale obciążająca prawą kończynę.

W toku postępowania ustalono – zeznał to zarówno przedstawiciel strony powodowej jak i sam pozwany, że Zakłady (...) S.A. proponowały powodowi zatrudnienie w charakterze pracownika porządkowego za wynagrodzeniem ustalonym na poziomie minimalnego krajowego wynagrodzenia, a pozwany odmówił przyjęcia tej pracy.

Ugoda zawierała warunek powodujący utratę przez pozwanego uprawnień do renty uzupełniającej.

Przepis art. 93 k.c. stanowi o fikcji ziszczenia warunku i zgodnie z nim, jeżeli strona, której zależy na nieziszczeniu się warunku, przeszkodzi w sposób sprzeczny z zasadami współżycia społecznego ziszczeniu się warunku, następują skutki takie, jakby warunek się ziścił.

Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem, „jeżeli przyczyną, która uniemożliwiła realizację warunku było nielojalne zachowanie się jednej ze stron, skutki niezrealizowania warunku zawieszającego określa art. 93 § 1 KC, przewidując sankcje w postaci fikcji ziszczenia się warunku zawieszającego. Głębszego uzasadnienia instytucji przewidzianej w art. 93 KC można szukać w ogólnej zasadzie, że nikt nie powinien odnosić korzyści ze stanu rzeczy, który stworzył swym nielojalnym zachowaniem. Przyjmuje się, że owo nielojalne działanie strony nie musi przybierać postaci winy, albowiem także zachowania tylko obiektywnie oceniane jako nielojalne mogą stanowić podstawę do zastosowania omawianej instytucji. Powołanie w art. 93 klauzuli generalnej zasad współżycia społecznego wskazuje na to, że

wystarczy tylko obiektywna miara właściwego zachowania” (tak: wyrok Sądu Najwyższego Izby Cywilnej z dnia 04.02.2004 r. w sprawie I CK 161/03, publ. L.).

Wobec ustalenia przez Sąd, że pozwany jest jedynie częściowo niezdolny do pracy oraz że strona powodowa zaproponowała mu zatrudnienie, którego pozwany nie przyjął, Sąd uznał, że w przedmiotowej sprawie nastąpiła fikcja ziszczenia się warunku, o której mowa w art. 93 § 1 k.c.

Fikcja ziszczenia się warunku w tym przypadku oznacza przyjęcie, że powód podjął zatrudnienie.

Sąd badał roszczenie strony powodowej także w kontekście przepisu art. 907 § 2 k.c., zgodnie z którym jeżeli obowiązek płacenia renty wynika z ustawy, każda ze stron może w razie zmiany stosunków żądać zmiany wysokości lub czasu trwania renty, chociażby wysokość renty i czas jej trwania były ustalone w orzeczeniu sądowym lub w umowie. Przepis powyższy stosuje się - w braku przepisów szczególnych - także w wypadku, gdy renta wynika ze źródeł pozaumownych. Renta wynikająca ze źródeł pozaumownych to m.in. renta, której obowiązek płacenia wynika z ustawy, a więc przede wszystkim renta stanowiąca świadczenie odszkodowawcze (art. 444 § 2 i art. 446 § 2 k.c.).

W rozpoznawanej sprawie renta ustalona ugodą sądową z dnia 7 listopada 1997 r. miała swe źródło w treści art. 435 k.c. w zw. z art. 444 § 2 k.c. w zw. z art. 300 k.p.

Sąd Najwyższy Wielokrotnie wypowiadał się w kwestii renty przysługującej w przypadku częściowej niezdolności do pracy i stwierdzał, że jeśli utrata zdolności do pracy jest tylko częściowa, to szkoda jest mniejsza, a co za tym idzie, wysokość renty należy zmniejszyć o taką kwotę, jaką poszkodowany może miesięcznie zarobić w ramach swej zmniejszonej zdolności do pracy. Przy ocenie, natomiast, czy poszkodowany pracownik może uzyskać taką pracę, należy liczyć się z jego stanem zdrowia, a nie brać pod uwagę jego indywidualnej niechęci do określonego rodzaju pracy; skoro powód jest inwalidą częściowym, spoczywa na nim obowiązek pracy w granicach jego możliwości, przy czym z obowiązku tego wynika konieczność dostosowania się do nowych warunków (tak: orzeczenia Sądu Najwyższego z dnia 25 lutego 1959 r. 1 CR 12/59, OSP 1960 z. 1, poz.10; z dnia 26 października 1960 r. 2 CR 572/60, OSN 1962 z. 1, poz. 22; z dnia 23 lipca 1963 r. I CR 656/62, nie publikowane; z dnia 16 stycznia 1962 r. 4 CR 369/61, RPEiS 1963 nr 1, s. 342; z dnia 8 kwietnia 1963 r. 3 CR 435/62, RPEiS 1966 nr 1, s. 367; z dnia 5 marca 1965 r. II PR 50/65, OSNCP 1965 z. 11, s. 195; i wyroki: z dnia 10 marca 1965 r., II PR 44/65; z dnia 12 czerwca 1969 r., I PR 151/69; z dnia 24 czerwca 1969 r., II PR 225/69; z dnia 17 lipca 1975 r., I CR 370/75 - nie publikowane oraz z dnia 10 kwietnia 1975 r., I PRN 3/75, OSNCP 1976 z. 2, poz. 36.). Sąd Najwyższy wyraził także pogląd, że każdy człowiek w granicach swoich możliwości powinien pracować, a poszkodowany ma obowiązek uczynić wszystko, co dla niego możliwe, aby zmniejszyć wysokość szkody (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 lutego 1967 r., II PR 20/67, NP 1968 nr 1, s. 124).

Mając na uwadze charakter renty uzupełniającej, która stanowi różnicę między wysokością zarobków, jakie osiągnąłby poszkodowany, gdyby nie doznał uszkodzenia ciała a wysokością świadczeń otrzymywanych z innych tytułów, w szczególności z ubezpieczenia społecznego, zwrócić uwagę należy, że suma pobieranej renty i dochodu, który pozwany mógłby i winien uzyskiwać wynosi odpowiednio:

- w okresie od października 2015 r. do grudnia 2015 r. – 1.750 zł (płaca minimalna oferowana przez stronę powodową) + 810,16 zł brutto (renta z ZUS) = 2.560,16 zł brutto,

- w styczniu i lutym 2016 r. – 1.850 zł (płaca minimalna oferowana przez stronę powodową) + 810,16 zł brutto (renta z ZUS) = 2.660,16 zł brutto,

- w okresie od marca do grudnia 2016 r. – 1.850 zł (płaca minimalna oferowana przez stronę powodową) + 812,10 zł brutto (renta z ZUS) = 2.662,10 zł brutto,

- od stycznia 2017 r. – 2.000 zł (płaca minimalna oferowana przez stronę powodową) + 812,10 zł brutto (renta z ZUS) = 2.812,10 zł brutto,

a więc każdorazowo więcej niż wynagrodzenie, które otrzymywałby, gdyby nie wypadek przy pracy, tj. ok. 1.900 zł brutto.

Sąd owo hipotetyczne wynagrodzenie, które uzyskiwałby pozwany, gdyby nie nastąpił wypadek przy pracy ustalił opierając się na informacji PUP o ofertach zatrudnienia dla osób na stanowisku pracownik produkcji. Na takim stanowisku pracował bowiem pozwany, natomiast strona powodowa nie prowadzi obecnie działalności produkcyjnej.

Ustalenie wysokości zarobków, jakie poszkodowany osiągnąłby ma bowiem charakter hipotetyczny, uśredniony (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 6 czerwca 2002 r., I CKN 693/00, LEX nr 55257 oraz z dnia 6 maja 2004 r., III UK 9/04, LEX nr 390147). Ustalając wysokość tych zarobków sądy nie dysponują z reguły danymi niewątpliwymi, lecz muszą opierać się na danych hipotetycznych, za którymi przemawia duże prawdopodobieństwo (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 maja 1969 r., II PR 176/69, Biuletyn Informacyjny SN 1969 nr 11, poz. 188).

W tym miejscu wskazać należy, że argument pozwanego, że nie podjął pracy proponowanej przez stronę pozwaną, bo bał się zwolnienia i pozostania bez renty, nie zasługuje na uwzględnienie, bowiem w razie ponownego spełnienia przesłanek do wypłacania renty uzupełniającej pozwany miałby prawo o nią wystąpić.

Zwrócić uwagę należy, że funkcją renty uzupełniającej jest zrekompensowanie poszkodowanemu szkody wynikającej z utraty możliwości zarobkowych. Zapłata renty ma doprowadzić do zrównania sytuacji finansowej poszkodowanego z sytuacją hipotetyczną, w jakiej by się znajdował, gdyby nie skutki wypadku (utrata możliwości zarobkowych). W przypadku osób pracujących zawodowo punktem odniesienia są dochody osiągnięte z rodzaju pracy, jaką z najprawdopodobniej poszkodowany nadal by wykonywał, gdyby jego zdolność nie była ograniczona w następstwie wypadku.

Ograniczenie zdolności do zarobkowania należy odróżnić od całkowitej niezdolności do pracy. Osoba jedynie częściowo niezdolna do pracy winna wykorzystywać tę częściową zdolność, a nieuzasadniona odmowa podjęcia zatrudnienia pozwala na zmniejszenie renty o kwotę, którą uprawniony do renty uzyskiwałby po podjęciu pracy. Jako że pozwany przyznał, że strona powodowa proponowała mu pracę, a on tej pracy nie przyjął – z irracjonalnych w ocenie Sądu względów – uznać należy, że renta winna być zmniejszona zgodnie ze wskazanymi wyżej regułami.

Strona powodowa nie wskazała, od jakiej daty żąda pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności. Pozew został wniesiony w dniu 19.10.2015 r., a jego odpis doręczony pozwanemu w dniu 05.11.2015 r.

Z tych względów Sąd pozbawił tytuł wykonawczy wykonalności w całości poczynając od dnia 05.11.2015 r.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie przepisu art. 98 § 1 k.p.c., zgodnie z którym strona przegrywająca sprawę jest obowiązana do zwrotu przeciwnikowi – na jego żądanie – kosztów procesu. Wobec uwzględnienia powództwa w całości, Sąd zasądził od pozwanego rzecz strony powodowej kwotę 450 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego, 17 zł tytułem opłaty od pełnomocnictwa oraz 446,30 zł tytułem kosztów sądowych (300,30 zł koszt sporządzenia opinii, 20 zł koszt przesłania akt przez biegłą do sądu, 126 zł tytułem opłaty od pozwu).

Nadpłacona opłata oraz niewykorzystana zaliczka na poczet opinii została stronie powodowej zwrócona zarządzeniem z dnia 12.06.2017 r. Wysokość kosztów zastępstwa procesowego wynika z § 12 pkt 5 w zw. z § 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu. W związku z faktem, że renta jest świadczeniem okresowym, wartość przedmiotu sporu wynosi 12 x 210 zł.

W związku z powyższym orzeczono jak w sentencji.